

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.12.2013
C(2013) 9306 final

VERSIONE PUBLICĂ

Acest document este pus la dispoziție
numai în scop informativ.

Obiect: **Ajutor de stat SA.37558 (2013/N) – România**
                      Proiectul Ro-NET

Stimate Domnule ministru,

I.   REZUMAT

- (1)   Sunt încântat să vă informez că măsura „*Proiectul Ro-NET*” a fost evaluată de către Comisia Europeană, care a decis să nu ridice obiecții, întrucât măsura este compatibilă cu piața internă în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

II.   PROCEDURĂ

- (2)   În urma contactelor din faza de prenotificare, prin scrisoarea din 23 octombrie 2013, autoritățile române au notificat, în temeiul articolului 108 alineatul (3) din TFUE, măsura menționată anterior.

III.   CONTEXT

- (3)   Strategia Europa 2020 („UE2020”) și Agenda digitală pentru Europa au subliniat importanța dezvoltării rețelelor de comunicații în bandă largă pentru promovarea competitivității, a incluziunii sociale și a ocupării forței de muncă în UE și au

Titus CORLĂȚEAN
Ministrul Afacerilor Externe
Aleea Alexandru 31, Sector 1
RO-011822-BUCUREȘTI

Commission européenne, B-1049 Bruxelles – Belgique
Europese Commissie, B-1049 Brussel – België
Telefon: 00-32-(0)2-299.11.11.

definit obiectivul de a pune la dispoziția tuturor europenilor, până în 2013, servicii de bază în bandă largă și de a se asigura că, până în 2020, (i) toți europenii vor avea acces la internet de viteză mult mai mare, de peste 30 de Mbps și (ii) minim 50 % din gospodăriile din UE vor avea abonamente la conexiuni la internet cu viteze de peste 100 Mbps.

- (4) În acest context, pentru a oferi tuturor acces la servicii în bandă largă, obiectivul proiectului Ro-NET este de a sprijini implementarea unei rețele backhaul în zonele albe din România, în care banda largă nu este disponibilă în prezent și în care actorii de pe piață nu au proiecte de extindere a benzii largi în următorii trei ani. Pentru a asigura realizarea progresivă a obiectivelor ambițioase stabilite în strategia UE2020, rețeaua backhaul construită în cadrul proiectului Ro-NET ar trebui să permită, în timp, implementarea și utilizarea unor rețele de acces de generație următoare (NGA).

III.1. Zone vizate

- (5) Conform datelor transmise de autoritățile române, 8 989 000 de locuitori, ceea ce reprezintă 47,2 % din populație, locuiesc în zone rurale. Densitatea foarte scăzută a populației în zonele rurale face dificilă atragerea de investiții în dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice, care sunt mai profitabile, de regulă, în zonele urbane. Deși contextul economic al țării este, în general, în curs de îmbunătățire, există în continuare discrepanțe mari între zonele urbane și cele rurale, ca urmare a nivelului mai scăzut al PIB-ului și al ratelor de creștere a acestuia. Nivelul mai scăzut al veniturilor potențialilor clienți pentru serviciile de telecomunicații în zonele rurale este un alt factor care descurajează investițiile în dezvoltarea rețelelor în bandă largă în zonele în cauză.
- (6) Varietatea peisajelor și a solului nu este favorabilă pentru lucrări de construcții civile (săparea de șanțuri, ridicarea de turnuri), întrucât sunt necesare analize și planuri mai complexe, precum și echipamente tehnice/utilaje suplimentare.
- (7) Autoritățile române au identificat 2 287 de localități rurale în care nu există nicio rețea backhaul sau buclă locală disponibile în prezent sau preconizate în următorii trei ani, după cum reiese din intențiile actuale de investiții ale operatorilor care au răspuns la consultarea publică.

Deficit de infrastructuri puse la dispoziție de operatorii comerciali în vederea oferirii de servicii în bandă largă

- (8) Dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă în zonele rurale din România este îngreunată de lipsa infrastructurii pentru furnizarea serviciilor solicitate de autoritățile publice și de cetățeni.
- (9) Motivele care stau la baza decalajului semnificativ în ceea ce privește infrastructura în bandă largă, care separă România de restul Europei, în principal în regiunile rurale, se referă, în general, la topografia complexă a țării, la factorii economici (PIB-ul scăzut pe cap de locuitor, nivelul redus al venitului mediu pe utilizator etc.) și la rata scăzută de penetrare a calculatoarelor și, în particular, la atractivitatea redusă a zonelor rurale pentru investiții, ca o consecință a densității scăzute a populației, a veniturilor scăzute pe cap de locuitor și a contextului socioeconomic dificil din zonele respective. Aceste caracteristici transformă regiunile rurale în zone cu risc ridicat din punctul de vedere al unui investitor și

conduc la o situație în care comunicațiile în bandă largă sunt inaccesibile pentru o proporție mai mare a populației în comparație cu cele mai multe dintre statele membre ale UE.

- (10) În 2010, România s-a clasat pe al patrulea cel mai scăzut loc în ceea ce privește acoperirea rețelelor fixe în bandă largă în mediul rural, 60 % din populația rurală fiind acoperită de rețele fixe în bandă largă, față de 82,5 % la nivelul UE-27. Cele mai recente date cu privire la acoperirea gospodăriilor, furnizate de ANCOM¹ (la nivelul anului 2012), indică o diferență semnificativă între zonele urbane și zonele rurale pentru toate tehnologiile majore legate de rețelele în bandă largă fixe: DSL (67,2 % urban, 53,1 % rural); VDSL (17,4 % urban, 0,9 % rural); FTTP (54,7 % urban, 18,7 % rural); cablu, cum ar fi modemurile prin cablu și DOCSIS3 (26,4 % urban, 1,8 % rural).
- (11) Autoritățile române au susținut că există disparități semnificative între zonele urbane și cele rurale în ceea ce privește disponibilitatea și utilizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, care reflectă decalajul de dezvoltare economică și socială generală dintre aceste zone. Serviciile avansate în bandă largă și infrastructurile necesare pentru furnizarea acestora sunt disponibile, în general, în regiunile cele mai dens populate, în timp ce zonele care sunt considerate de către operatorii de comunicații electronice drept neatractive din punct de vedere comercial suferă de pe urma absenței infrastructurii sau a infrastructurii necorespunzătoare.
- (12) Lipsa infrastructurilor în bandă largă în România, în special în zonele vizate de măsura notificată, a fost evidențiată în urma studiului efectuat de autoritățile române cu privire la infrastructura existentă și planurile de investiții credibile. În 2 287 de localități rurale (sate) (dintr-un număr total de 12 487 de sate existente în România) (i) niciun operator nu deține o rețea de comunicații electronice de acces (buclă locală) sau de distribuție (backhaul) care să poată sprijini furnizarea de servicii de comunicații electronice în bandă largă în locații fixe, cu o viteză minimă de transfer de 1 Mbps (partajat) pentru utilizatorii rezidențiali și 4 Mbps (partajat) pentru utilizatorii comerciali (corespunzătoare vitezelor în bandă largă din cadrul actualei strategii naționale în materie de bandă largă); și (ii) niciun operator nu a documentat planuri de dezvoltare a unor astfel de infrastructuri în următorii trei ani. Ca urmare, cetățenii și întreprinderile din zonele respective nu se bucură de acces și servicii în bandă largă adecvate.

III.2. Justificarea implementării unei noi rețele

- (13) Potrivit autorităților române, principalul motiv pentru nivelul scăzut al accesibilității infrastructurii în bandă largă din zonele rurale, atât la nivel de distribuție (backhaul), cât și la nivelul ultimului kilometru (last mile), este lipsa unei infrastructuri adecvate (conform descrierii de mai sus).
- (14) În consecință, pentru a aborda decalajul în ceea ce privește infrastructura, autoritățile române au decis să sprijine implementarea unei noi infrastructuri de backhaul (formată din 7 rețele regionale), care ar trebui să asigure acoperirea cererii actuale și viitoare de acces în bandă largă.

---

¹ *Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM)* este autoritatea națională de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice din România.

IV. DESCRIEREA MĂSURII

- (15) **Obiectiv:** obiectivul proiectului este construirea mai multor rețele backhaul destinate utilizării de către operatori în vederea prestării de servicii pentru cetățeni și întreprinderi în zonele în care nu sunt disponibile servicii adecvate și nu există planuri de investiții pentru furnizarea unor astfel de servicii în viitorul apropiat.
- (16) În primul rând, proiectul abordează decalajul digital existent în țară, prin stimularea implementării de rețele în bandă largă și furnizarea serviciilor de acces utilizatorilor finali în zone care ar fi neatractive pentru investiții în rețele și servicii în bandă largă în absența infrastructurii backhaul necesare. Ținând seama de importanța general recunoscută a rețelelor în bandă largă pentru comunitățile locale în ceea ce privește atragerea întreprinderilor, munca la distanță, oferirea de servicii de sănătate și îmbunătățirea educației și a serviciilor publice, se preconizează că proiectul Ro-NET va reduce disparitățile dintre regiunile urbane și cele rurale, va spori coeziunea socială și va contribui la creșterea economică.
- (17) În al doilea rând, măsura vizează promovarea concurenței în sectorul comunicațiilor electronice în bandă largă. Întrucât prin intermediul proiectului se va dezvolta o infrastructură care va fi pusă la dispoziția tuturor operatorilor care intenționează să furnizeze servicii către utilizatorii finali din zonele țintă, rezultatele proiectului vor contribui în mod direct la promovarea concurenței și la dezvoltarea de noi oportunități de afaceri pe piața comunicațiilor electronice.
- (18) În cele din urmă, proiectul va contribui la dezvoltarea societății informaționale. Ca o consecință a dezvoltării infrastructurilor în bandă largă în zone în care acestea nu există în prezent, proiectul va promova accesul la guvernarea electronică și la serviciile societății informaționale.
- (19) **Temeiul juridic:** măsura se bazează pe Legea nr. 154/2012 privind regimul infrastructurii rețelelor de comunicații electronice și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012.
- (20) **Zone țintă:** în urma mai multor studii și a unei consultări publice, autoritățile române au identificat o serie de zone în care nu este disponibilă nicio rețea de distribuție (backhaul) și nicio rețea de acces (bucă locală), nici în prezent, nici în următorii trei ani, după cum reiese din intențiile actuale de investiții ale operatorilor care au participat la consultarea publică².
- (21) În ceea ce privește clasificarea în zone albe, gri și negre stabilită de Orientările UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor în bandă largă (denumite în continuare: „orientările privind banda largă”)³, autoritățile române au subliniat că măsura va viza zone care se încadrează în categoria „zonelor albe” în ceea ce privește rețelele de comunicații în bandă largă de bază, în conformitate cu definiția prevăzută în orientări.

² În martie 2013, autoritatea de reglementare pentru comunicații electronice din România, ANCOM, a efectuat un studiu pentru a stabili „zonele albe” din România în ceea ce privește serviciile în bandă largă din zonele rurale. Studiul de piață s-a desfășurat în perioada decembrie 2012 - februarie 2013 și a avut ca scop identificarea localităților – dintr-o listă care cuprindea, în total, 12 487 de localități rurale (adică sate aparținând unor comune) – fără servicii în bandă largă care să respecte parametrii menționați în strategia națională privind comunicațiile electronice în bandă largă (viteze de 1 Mbps pentru utilizatorii rezidențiali și de 4 Mbps pentru utilizatorii comerciali) și fără infrastructură (bucă locale și rețele backhaul) care să poată sprijini astfel de servicii. Au fost excluse din cercetare teritoriile din vecinătatea orașelor (zonele suburbane).

³ JO 2013 C 25/1.

Autoritățile române au efectuat o cartografiere detaliată și o analiză a acoperirii pentru a identifica zonele țintă unde este necesară intervenția statului. În special, autoritățile române au identificat zonele de decalaj digital, și anume, zonele în care niciun operator nu oferă conectivitate în bandă largă la viteză mai mare de 4 Mbit/s pentru utilizatorii comerciali (și chiar mai puțin, 1 Mbit/s pentru utilizatorii rezidențiali). Autoritățile au verificat că în zonele respective infrastructura în bandă largă nu este disponibilă în prezent și nu există planuri ale investitorilor privați în vederea dezvoltării unei astfel de infrastructuri în următorii 3 ani.

- (22) În plus, decizia de a investi în rețele backhaul a fost luată pe baza cererii locale suficiente de conexiuni pe ultimul kilometru provenind de la operatori. Autoritățile din România au selectat un număr de 783 de localități „albe” în care furnizarea de rețele backhaul poate conduce la dezvoltarea și funcționarea unei rețele de buclă locală durabile prin rezultatele economice. Întrucât „zonele albe” eligibile identificate în timpul procedurii menționate anterior sunt dispersate pe teritoriul României, s-a decis, din motive de eficiență, gruparea acestora în 7 zone echilibrate (denumite în continuare „regiuni”)⁴ și organizarea unei licitații împărțite în 7 loturi (pe fiecare regiune) pentru construirea rețelelor și funcționarea ulterioară a acestora în fiecare dintre regiunile rezultate.
- (23) **Beneficiari:** beneficiarii direcți ai ajutorului vor fi operatorii selectați prin licitație pentru proiectarea, construirea și operarea infrastructurii. Beneficiarii indirecti vor fi operatorii de comunicații electronice care vor utiliza noile rețele pentru a oferi servicii cu amănuntul către utilizatorii finali și furnizorii de pe ultimul kilometru conectați la infrastructură, precum și utilizatorii rezidențiali și comerciali. Întrucât utilizatorii rezidențiali nu fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat, întreprinderile din zonele vizate vor beneficia, în cele din urmă, de pe urma îmbunătățirii serviciilor și a acoperirii în bandă largă, în comparație cu ceea ce ar fi furnizat pe baze strict comerciale.
- (24) **Concepția proiectului:** prin intermediul proiectului notificat, autoritățile române vor sprijini implementarea (proiectare și construcție) a 7 rețele backhaul în zonele de interes. Niciun ajutor nu va fi acordat pentru operarea rețelelor. În cadrul proiectului nu vor fi sprijinite rețele de acces.
- (25) Infrastructura va rămâne în proprietate publică. Operatorii infrastructurii (concesionarii) vor plăti o taxă de concesiune pentru infrastructura subvenționată și vor avea dreptul de a păstra veniturile provenite din gestionarea și exploatarea rețelelor.
- (26) Taxa de concesiune se stabilește după cum urmează:
- pentru dreptul de exploatare a rețelei backhaul, concesionarul plătește autorităților române (Ministerul pentru Societatea Informațională) o taxă de concesiune minimă de 18 % din valoarea investiției (calculată ca valoarea ofertei pentru investiții în regiunea eligibilă vizată, și anume, valoarea solicitată pentru proiectarea și construirea rețelei de distribuție în cauză).
  - taxa de concesiune va fi plătită în mai multe tranșe, după cum urmează:
    - o 1 % din valoarea investiției, în primele 30 de zile de la începutul anului 5 de exploatare a rețelei;

---

⁴ Cele șapte „regiuni” eligibile echilibrate sunt numite astfel în scopul proiectului RO-NET și diferă substanțial de „regiunile de dezvoltare” oficiale, care sunt entități oficiale.

- 2 % din valoarea investiției, în primele 30 de zile de la începutul anului 10 de exploatare a rețelei;
  - 2 % din valoarea investiției, în primele 30 de zile de la începutul anului 15 de exploatare a rețelei;
  - 13 % din valoarea investiției, în ultimele 30 de zile înainte de sfârșitul anului 18 de exploatare a rețelei
- ofertanții pot opta să plătească o sumă suplimentară peste taxa minimă de concesiune, denumită „redevență suplimentară”. O astfel de redevență suplimentară se plătește „pro rata” împreună cu primele 3 rate din redevența menționată mai sus, după cum urmează:
- 20 % din valoarea redevenței suplimentare se plătește în termen de 30 de zile de la începerea anului 5 de exploatare a rețelei, odată cu 1 % din valoarea investiției inițiale;
  - 40 % din valoarea redevenței suplimentare se plătește în termen de 30 de zile de la începerea anului 10 de exploatare a rețelei, odată cu 2 % din valoarea investiției inițiale și
  - 40 % din valoarea redevenței suplimentare se plătește în termen de 30 de zile de la începerea anului 15 de exploatare a rețelei, odată cu 2% din valoarea investiției.
- (27) Operatorii cu ridicata vor trebui să permită accesul deschis și nediscriminatoriu tuturor operatorilor terți de comunicații electronice pentru cel puțin 7 ani [a se vedea punctul (48) de mai jos].
- (28) Infrastructura va include puncte de cădere/introducere în rețelele de bază și puncte de acces la bucla locală (denumite, de asemenea, puncte de distribuție locale), care vor permite operatorilor buclei locale accesul la rețeaua backhaul fără limitări tehnologice (de exemplu, cabinet, turn, legătură în microunde sau legătură prin fibre optice, echipamente de interconectare și de control). Conectivitatea disponibilă va fi asigurată prin porturi Ethernet standard.
- (29) Construirea rețelelor în bandă largă este programată pentru 2014 și 2015.
- (30) Fiecare concesionar va avea opțiunea de a cumpăra rețeaua respectivă și facilitățile acesteia, pe baza unei hotărâri prealabile a Guvernului prin care activele respective vor fi transferate din proprietatea publică în proprietatea privată a statului⁵. Operațiunea de vânzare-cumpărare poate fi efectuată fie la sfârșitul perioadei contractuale (și anume, după anul 18 de exploatare), fie înainte de această dată, dar nu mai devreme de sfârșitul anului 10 de exploatare. În ultimul caz (vânzare-cumpărare în anii 10-18) este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:
- plata de către concesionar către stat a taxei de concesiune rămase (neplătite), în valoare de cel puțin 15 % din valoarea investiției inițiale. În cazul în care cumpărarea are loc după anul 15 de exploatare, când se presupune că tranșa de 2 % din taxa de concesiune a fost plătită [a se vedea punctul (26) de mai sus], rambursarea anticipată a taxei de concesiune rămase (neplătite) va fi de 13 % din valoarea investiției inițiale;

---

⁵ O astfel de hotărâre a Guvernului prin care se transferă activele din proprietatea publică în cea privată a statului va fi adoptată odată ce rețelele vor fi construite.

- plata de către concesionar către stat a unei sume egale cu valoarea contabilă nedepreciată rămasă (la data cumpărării), în comparație cu valoarea contabilă inițială a activelor, astfel cum sunt înregistrate pentru investiția inițială.
- (31) În cazul în care concesionarul realizează investiții suplimentare utilizând propriile resurse financiare pe durata exploatării contractului de concesiune, acestea vor fi excluse din evaluarea valorii activelor nedepreciate, în cazul în care tranzacția de vânzare-cumpărare este solicitată înainte de anul 18 de exploatare.
  - (32) Condițiile asociate operațiunilor de vânzare-cumpărare, astfel cum sunt descrise mai sus, sunt incluse în specificațiile tehnice ale ofertei.
  - (33) **Buget și instrumente de finanțare:** sprijinul public este acordat sub formă de granturi. Valoarea totală a măsurii este de aproximativ 84 de milioane EUR. O parte semnificativă (aproximativ 82 %) din buget va fi finanțată din Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) (68,5 milioane EUR), iar restul, de la bugetul de stat (15,5 milioane EUR).
  - (34) **Durată:** începutul măsurii face obiectul prezentei decizii a Comisiei cu privire la conformitatea cu normele privind ajutoarele de stat și al deciziei Comisiei privind contribuția financiară din partea FEDER. Ajutorul poate fi acordat în cadrul actualei măsuri cel târziu până la 31 decembrie 2015.
  - (35) **Valoarea și intensitatea ajutorului:** quantumul ajutorului de care vor beneficia operatorii de infrastructură care urmează să fie aleși va depinde în cele din urmă de rezultatul procedurii de licitație. Cu toate acestea, bugetul total este estimat la aproximativ 84 de milioane EUR. Intensitatea ajutorului va fi de 100 %.
  - (36) **Cartografiere și analiza acoperirii:** autoritățile române au efectuat un exercițiu de cartografiere ca parte a unui amplu studiu de fezabilitate. Pe baza unui studiu ANCOM derulat în perioada decembrie 2012 – februarie 2013, a fost elaborată o primă listă a localităților private de disponibilitatea serviciilor de comunicații în bandă largă, aceasta fiind ameliorată ulterior în perioada martie – aprilie 2013. Astfel, a fost identificată o listă inițială cu 6 155 de localități fără instalații backhaul pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice în bandă largă la posturi fixe la nivelul impus de strategia națională privind comunicațiile electronice în bandă largă⁶. În urma celui de-al doilea filtru, au fost luate în considerare 2 287 localități ca „zone albe” în sensul definițiilor din orientările privind banda largă. Într-o a treia etapă, autoritățile române au selectat zonele albe (localitățile) în care s-a considerat că punerea la dispoziție de rețele backhaul poate conduce la dezvoltarea și funcționarea unei rețele de tip buclă locală sustenabilă prin rezultate economice (cerere locală de conexiuni pe ultimul kilometru suficientă pentru a acoperi investiția). S-a constatat că valoarea actualizată netă (VAN) a investițiilor în infrastructura pe ultimul kilometru este pozitivă pentru 783 de localități. Prin urmare, s-a considerat că zonele respective sunt adecvate pentru investițiile vizate, fiind declarate „zone albe eligibile”.
  - (37) **Consultare publică:** pentru a asigura transparența proiectului, autoritățile române au organizat trei runde de consultare publică: i) noiembrie 2011 – ianuarie 2012, ii) august – septembrie 2012 și iii) martie – august 2013. În cursul rundelor de consultări, au avut loc mai multe reuniuni între Ministerul pentru Societatea Informațională (MIS) și actorii de pe piață. Rundele de consultare au vizat, în special, identificarea zonelor albe, intenția operatorilor de a investi în zonele respective, punctele de vedere ale acestora asupra proiectului actual și criteriile de

---

⁶ Minim 1 Mbps pentru utilizatorii rezidențiali și 4 Mbps pentru utilizatorii comerciali.

atribuire aplicabile pentru procedura de ofertare. De asemenea, Ministerul pentru Societatea Informațională a creat pe site-ul său oficial o secțiune dedicată consultării publice⁷, în care au fost puse la dispoziția publicului procesele-verbale ale diferitelor reuniuni cu părțile interesate și documentele care fac obiectul consultării. În plus, invitațiile de participare la sesiunile de consultare publică au fost trimise direct și individual, prin e-mail, către un număr mare de operatori și asociații de afaceri ale acestora. Potrivit autorităților române, observațiile primite în urma consultării publice au fost pozitive. Diferitele etape de consultare nu au evidențiat planuri privind investițiile viitoare în zonele vizate sau observații care ar face necesară schimbarea ipotezelor sau a concepției proiectului Ro-NET.

- (38) **Avizul autorității naționale de reglementare:** ANCOM a fost consultată cu privire la proiect încă din stadiul incipient, acordându-se o atenție deosebită aspectelor specifice: selectarea zonelor eligibile, termenii și condițiile contractelor de concesiune, condițiile de acces cu ridicata și de stabilire a prețurilor, monitorizarea proiectului. Datele relevante furnizate de ANCOM au fost luat în considerare în cadrul proiectului.
- (39) Prin adresa din 28.10.2013, ANCOM a emis un aviz conform („avis conforme”) privind condițiile de acces cu ridicata și de stabilire a prețurilor⁸. ANCOM a aprobat condițiile economice și tehnice ale proiectului Ro-NET. În special, prin aviz, aceasta a aprobat condițiile care trebuie îndeplinite în ceea ce privește accesul liber la rețelele subvenționate și la noua infrastructură pasivă, precum și prețurile maxime ale serviciilor de acces cu ridicata care urmează să fie percepute de către concesionari. În plus, ANCOM a solicitat ca documentele de licitație și/sau acordurile de concesiune să fie completate cu unele condiții specifice suplimentare⁹.
- (40) **Procedură de licitație deschisă:** a fost organizată o procedură de licitație deschisă împărțită în 7 loturi corespunzătoare regiunilor echilibrate pentru a selecta operatorii de infrastructură relevanți. Proiectul documentației de licitație a fost furnizat Comisiei, iar autoritățile române au confirmat că licitația va respecta principiile fundamentale de deschidere, concurență și transparență prevăzute de normele naționale și UE în materie de achiziții.
- (41) **Criterii de atribuire:** în urma licitației, contractele vor fi atribuite solicitanților care prezintă oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic (pentru fiecare lot). Criteriile de atribuire sunt: i) cea mai mică valoare a ajutorului public solicitat – pondere: cel puțin 60 %; ii) asigurarea lărgimii de bandă suplimentare – pondere: 20 %; iii) asigurarea timpului de livrare mediu al pachetelor – pondere: 10 % și iv) asigurarea abaterii de întârziere a pachetelor sub o anumită limită, așa numitul „jitter” – pondere: 10 %.
- (42) **Utilizarea infrastructurii existente:** autoritățile române au indicat că măsura sprijină numai zonele albe în care nu sunt disponibile infrastructuri în bandă largă. Cu toate acestea, proiectul Ro-NET presupune utilizarea infrastructurii existente oriunde este posibil, pentru a evita duplicarea inutilă și ineficientă a

⁷ <http://www.MSI.ro/Minister/Proiect-RO-NET/Proiecte/Proiectul-RO-NET>.

⁸ Avizul a fost publicat de ANCOM, pe pagina sa de internet, la următoarea adresă: http://www.ancom.org.ro/uploads/links_files/Aviz_RoNET_28_10_2013.pdf

⁹ De exemplu, ANCOM a solicitat ca documentele de licitație/acordurile de concesiune să includă dispoziții privind obligațiile concesionarilor de a respecta cerințele de calitate pentru serviciile furnizate, de a permite accesul operatorilor care nu fac parte din același grup de întreprinderi, precum și o mai bună descriere a tarifelor pentru serviciile de colocare.

resurselor. În acest scop, infrastructura existentă și disponibilitatea acesteia au fost identificate, pe cât posibil, în timpul studiului de fezabilitate (de exemplu, turnuri, fibră optică aeriană, drumuri, conducte, acoperișurile unor clădiri existente, alte infrastructuri etc.).

- (43) De asemenea, autoritățile din România au indicat că se vor asigura de faptul că orice participant la selecție care deține sau controlează o infrastructură (indiferent dacă aceasta este utilizată efectiv) în zona vizată va trebui să furnizeze toate informațiile relevante cu privire la infrastructura existentă în termen de cel mult 2 săptămâni de la publicarea documentelor aferente procedurii de ofertare.
- (44) Autoritățile române au declarat, de asemenea, că ANCOM este abilitată, în conformitate cu Legea nr. 154/2012, să solicite, în anumite circumstanțe, acces partajat la orice infrastructură existentă.
- (45) În plus, autoritățile au confirmat că ANCOM pregătește o bază de date națională privind disponibilitatea infrastructurilor existente care pot fi refolosite pentru dezvoltarea benzii largi. Baza de date ar trebui să fie disponibilă în 2014.
- (46) **Tehnologie:** procedura de licitație nu va exclude nicio tehnologie și nu va implica nicio preferință pentru o singură tehnologie în detrimentul alteia în proiectarea și executarea rețelelor backhaul.
- (47) Măsura va permite interconectarea la rețeaua subvenționată a oricărei tehnologii posibile pe care operatorii la nivelul pieței cu amănuntul o consideră soluția cea mai adecvată.
- (48) **Acces cu ridicata:** serviciile cu ridicata sunt o cerință esențială a proiectului. Serviciile cu ridicata vor include servicii de transport, precum și servicii de colocare. Accesul la rețeaua backhaul va fi oferit în mod transparent și nediscriminatoriu tuturor operatorilor terți interesați, iar rețeaua va fi concepută astfel încât să susțină toate tipurile de acces diferite pe care bucla locală, operatorii de comunicații electronice și alți terți le-ar putea solicita, incluzând, dar nelimitându-se la: acces la conducte și fibră neagră, acces la adăposturi (exterioare) sau dulapuri (interioare), accesul la capacitatea de transport instalată etc.¹⁰.
- (49) Condițiile minime de acces la rețeaua backhaul au fost aprobate de către ANCOM. În ceea ce privește infrastructura activă, obligația de a furniza terților acces cu ridicata efectiv se va aplica pe parcursul întregii perioade de exploatare

---

¹⁰ De exemplu, infrastructura rețelei backhaul din punctele de distribuție locală (a se vedea punctul (28) de mai sus) va fi accesibilă pentru părțile terțe interesate (operatorii buclei locale) care vor urmări să dobândească în acest sens așa-numitele „servicii de colocare” de la operatorul rețelei backhaul (concesionar). Adăposturile (pentru echipamentele instalate în aer liber) sau cabinetele (pentru echipamentele instalate în interior) vor oferi capacități neutilizate pentru amplasarea echipamentelor terților. În acest sens, va fi furnizat, de asemenea, accesul la energie (conducte principale). Turnurile, în cazul utilizării tehnologiilor radio pentru a asigura conectarea la punctele de distribuție locale, vor oferi părților terțe capacități neutilizate pentru antene și/sau alte echipamente necesare ale terților pentru furnizarea de rețele de acces radio, după caz. Alte turnuri realizate pe parcursul proiectului vor oferi, de asemenea, capacități neutilizate pentru colocarea antenelor și/sau echipamentelor terților, dacă este cazul. În cazul în care tehnologia de fibră optică va fi utilizată în proiectarea rețelei backhaul pe anumite segmente, inclusiv pe ultimul segment către punctul de distribuție locală, vor fi instalate cabluri multifibră, iar fibra neagră poate fi furnizată terților în vederea închirierii. Fibrele monomodale vor fi prevăzute numai pentru utilizare. În cazul în care conductele vor trebui dezvoltate pentru utilizarea de fibră optică în vederea proiectării segmentului de distribuție, acestea vor fi concepute astfel încât să includă o anumită capacitate neutilizată care să permită terților să își implementeze propriile cabluri din fibră optică prin conducta menționată anterior.

incluse în termenul contractului de concesiune încheiat cu operatorii de infrastructură (de exemplu, minimum 10 ani și până la 18 ani – a se vedea, de asemenea, punctul (30) de mai sus). De asemenea, autoritățile române au confirmat că accesul liber va fi disponibil pe elemente noi de infrastructură pasivă, cum ar fi conductele sau stâlpii.

- (50) Aceleași condiții de acces, astfel cum au fost avizate de ANCOM („*avis conforme*”), se vor aplica pentru întreaga rețea subvenționată, inclusiv partea unei astfel de rețele în care infrastructurile existente au fost utilizate de operatorul rețelei backhaul (concesionar) în zonele vizate¹¹. Obligațiile de acces se aplică indiferent de modificările legate de proprietatea, gestionarea sau funcționarea infrastructurii subvenționate.
- (51) Condițiile minime de acces la rețeaua backhaul vor include următoarele, dar fără a se limita la acestea:
- Capacitatea de transport (lățime de bandă, viteză) la punctul local de distribuție, într-o zonă vizată, va fi ocupată în conformitate cu principiul „primul venit, primul servit”.
  - Concesionarul va oferi acces deschis la capacitatea de transport disponibilă operatorilor buclei locale și altor utilizatori care solicită capacitate de transport din zona vizată la rețelele de bază.
  - Concesionarul va oferi acces liber la infrastructura disponibilă, în limitele capacității neutilizate existente pentru diferite servicii de colocare.
  - Dacă serviciul prestat de concesionar către operatorii din bucla locală sau terți nu îndeplinește obligațiile de serviciu minime convenite între părți (de exemplu, disponibilitate 99 %), concesionarul este obligat să furnizeze anumite compensații clienților, astfel cum se prevede în avizul ANCOM („*avis conforme*”).
- (52) De asemenea, concesionarii vor trebui să furnizeze terților (inclusiv solicitanților de acces) și autorităților competente acces complet și nediscriminatoriu la informații privind rețeaua și infrastructura implementată în cadrul proiectului (inclusiv, printre altele, conducte, adăposturi și dulapuri, fibră neagră) și la infrastructura existentă utilizată în scopul proiectului Ro-NET. Informațiile vor trebui să fie actualizate cu regularitate (o dată la 6 luni) și să fie disponibile în formate comune.
- (53) ANCOM a emis un aviz („*avis conforme*”) privind termenii și condițiile pentru accesul cu ridicata al terților la infrastructura în bandă largă subvenționată. În conformitate cu legislația română, ANCOM garantează că termenii și condițiile pentru accesul cu ridicata vor respecta principiile de nediscriminare, proporționalitate și obiectivitate definite în orientările privind banda largă din 2013.
- (54) MSI și ANCOM au semnat un memorandum de înțelegere pentru a stabili procedura de supraveghere a respectării condițiilor tehnice și economice de acces liber. ANCOM va avea responsabilități de supraveghere și va emite avize către MSI de la caz la caz în ceea ce privește conformitatea sau neconformitatea

---

¹¹ Având în vedere că elementele de infrastructură suplimentare existente în zonele respective, care sunt potrivite pentru utilizare în cadrul proiectului Ro-NET, pot fi identificate de către concesionar în timpul fazei de concepție a proiectului.

condițiilor de acces. MSI s-a angajat să respecte avizele emise de ANCOM. ANCOM va fi implicată în gestionarea conformității condițiilor tehnice și economice de acces la rețele prezentate în avizul său pe întreaga durată a obligațiilor de acces cu ridicata.

- (55) Operatorii de infrastructură sunt autorizați să furnizeze acces cu amănuntul utilizatorilor finali, caz în care vor trebui să mențină separarea contabilă. De asemenea, autoritățile române au indicat că acționarii operatorilor de infrastructură pot constitui o altă persoană juridică care să furnizeze servicii de acces cu amănuntul pe baza accesului cu ridicata cumpărat de la operatorii de infrastructură. În cazul în care operatorul (sau o întreprindere-mamă/controlată înființată de către acționarii acesteia) furnizează, de asemenea, servicii cu amănuntul, accesul la rețeaua subvenționată va fi acordat cel puțin 6 luni înainte de lansarea unor astfel de servicii cu amănuntul. Această obligație este inclusă în specificațiile tehnice și se va regăsi în contractele de concesiune. Nivelurile prețurilor pentru furnizarea de servicii cu amănuntul vor fi stabilite de piață. În cazul în care serviciile cu amănuntul sunt furnizate de către o persoană juridică mamă/fiică înființată de către acționarii operatorilor, operatorii și comercianții de infrastructură trebuie să divulge datele referitoare la prețul de transfer.
- (56) **Prețul de referință:** prețurile de acces practicate de operatorii de infrastructură vor îndeplini cerințele de transparență și nediscriminare, pentru toți operatorii interesați să dezvolte rețele de acces (bucă locală) și să ofere servicii de comunicații electronice.
- (57) Astfel cum a fost confirmat de autoritățile române, prețurile pentru accesul cu ridicata se vor baza pe cele deja stabilite de ANCOM pentru servicii reglementate similare. În absența unor astfel de prețuri reglementate pentru accesul cu ridicata, vor fi luate în considerare prețurile medii cu ridicata din zone mai competitive ale țării. În orice caz, criteriul de referință va reprezintă limita superioară a prețului de acces cu ridicata care trebuie plătit de solicitanții de acces către concesionarii din cadrul proiectului.
- (58) Prețurile de acces cu ridicata aprobate de ANCOM în avizul său se vor baza pe i) tarifele publicate de către operatori; ii) tarifele publicate de ANCOM; iii) tarifele calculate de ANCOM și iv) tarifele aplicate pe piață și comunicate de către operatori în cadrul consultării publice.
- (59) Criteriile care trebuie respectate de către operatorii de infrastructură atunci când își stabilesc prețurile de acces cu ridicata vor fi specificate în documentele de licitație, în conformitate cu avizul ANCOM.
- (60) ANCOM va fi însărcinată ulterior să monitorizeze prețurile deja stabilite în aviz.
- (61) **Monitorizare și mecanismul de recuperare:** autoritățile române (Ministerul pentru Societatea Informațională) vor monitoriza și va revizui periodic îndeplinirea obligațiilor contractuale de către operatorii de infrastructură, inclusiv obligația de a se conforma condițiilor obligatorii impuse de ANCOM la acordarea avizului conform cu privire la condițiile de acces la rețele și infrastructuri (și anume, condițiile de acces cu ridicata și tarife). Monitorizarea va rămâne în vigoare pe toată durata contractelor de concesiune încheiate cu operatorii de infrastructură. Contractele încheiate între Ministerul pentru Societatea Informațională și operatorii de infrastructură vor include detaliile mecanismului de monitorizare, în conformitate cu cadrul legal și cele mai bune practici aplicabile contractelor de concesiune.

- (62) ANCOM va veni în sprijinul Ministerului pentru Societatea Informațională cu expertiza sa tehnică, economică și juridică pentru a pregăti motivări coerente, obiective și nediscriminatorii necesare la (i) revizuirea executării obligațiilor contractuale de către operatorii de infrastructură, în ceea ce privește condițiile de acces cu ridicata și prețurile și (ii) abordarea litigiilor apărute între operatorii de infrastructură și solicitanții de acces în legătură cu obligațiile respective. În ceea ce privește condițiile impuse în cadrul proiectului, memorandumul de înțelegere încheiat între MSI și ANCOM definește modalitățile de cooperare, în special, pentru monitorizarea condițiilor și soluționarea litigiilor.
- (63) Documentele aferente procedurii de ofertare, precum și contractele de concesiune care urmează să fie încheiate cu operatorii de infrastructură vor include un mecanism de recuperare care ar împiedica partenerul privat selectat să obțină beneficii economice excesive. Calculul final al sumei datorate de operatorii de infrastructură se va realiza după închiderea exercițiului contabil. Corecțiile supraplăților ca parte a mecanismului de recuperare se vor face pe baza EBITDA¹².
- (64) Fondurile colectate de la mecanismul de recuperare vor fi utilizate pentru finanțarea proiectelor care urmăresc aceleași obiective precum intervenția propusă (de exemplu, să asigure acoperire suplimentară, crescând nivelul sau gama de servicii etc.).
- (65) **Transparență:** autoritățile române au confirmat că proiectul va fi publicat pe un site web central, inclusiv textul complet al schemei și dispozițiile de punere în aplicare a acesteia, numele beneficiarilor, valoarea ajutorului, intensitatea ajutorului și tehnologiile utilizate¹³. În plus, beneficiarul ajutorului va avea obligația de a oferi terților care au acest drept accesul complet și nediscriminatoriu la informațiile privind infrastructura sa (inclusiv, printre altele, conducte, subrepartitoare stradale și fibră) implementată în cadrul proiectului.
- (66) **Raportarea:** autoritățile române s-au angajat să prezinte rapoarte privind punerea în aplicare a schemei (inclusiv data când rețeaua a fost dată în folosință, produsele de acces cu ridicata oferite, numărul solicitanților de acces și furnizorii de servicii în rețea, numărul clădirilor și ratele de utilizare) o dată la 2 ani de la data la care rețeaua a fost dată în folosință și pe întreaga durată a contractelor de concesiune încheiate cu operatorii de infrastructură (de la 10 ani până la 18 ani).

V. EVALUAREA MĂSURII: PREZENȚA AJUTORULUI

- (67) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, „ajutoarele acordate de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre, sunt incompatibile cu piața internă”. Prin urmare, pentru ca o măsură să fie considerată ajutor de stat, trebuie să fie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: 1) măsura trebuie să fie acordată din resurse de stat; 2) măsura trebuie să confere un avantaj economic unor întreprinderi; 3) avantajul trebuie să fie selectiv și să denatureze sau să

¹² Câștigurile înainte de dobândă, impozitare, depreciere și amortizare – un indicator financiar utilizat la scară largă, de asemenea, în industria telecomunicațiilor.

¹³ Informațiile vor fi păstrate timp de cel puțin 10 ani și vor fi disponibile publicului larg, fără restricții.

amenințe să denatureze concurența; 4) măsura trebuie să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre.

Resurse de stat

- (68) Astfel cum s-a descris mai sus, măsura este finanțată din resurse de la bugetul de stat și din fonduri UE, acestea fiind alocate beneficiarilor sub controlul autorităților, cu o marjă de apreciere. Prin urmare, sunt implicate resurse de stat.
- (69) În cazurile de ajutor de stat pentru comunicațiile în bandă largă, valoarea ajutorului și intensitățile ajutorului sunt cunoscute, de regulă, doar *ex post*, și anume, după procedura de licitație („finanțare a decalajului”): Comisia solicită acordarea ajutorului printr-o procedură de licitație deschisă, care garantează că acest ajutor se va limita la minimul necesar. Prin urmare, în cazul de față, nu este esențială cuantificarea valorii ajutorului în avans.

Avantaj economic selectiv

- (70) **Operatorii selectați:** operatorii selectați vor primi un sprijin financiar care le va permite să intre pe piață și să furnizeze servicii în bandă largă în condiții care altfel nu sunt disponibile pe piață. Deși o procedură de licitație competitivă are tendința de a reduce valoarea sprijinului financiar necesar, alocarea va permite operatorului să ofere servicii de la un capăt la altul (*end-to-end*) *prima facie* la prețuri mai mici decât în cazul în care ar fi trebuit să suporte toate cheltuielile pe cont propriu.
- (71) **Operatori terți:** măsura va permite operatorilor terți să furnizeze servicii cu amănuntul în bandă largă către utilizatorii finali prin folosirea infrastructurii noi, deținute de stat. Măsura va oferi, de asemenea, un avantaj operatorilor de comunicații electronice, care vor avea posibilitatea de a construi și a exploata propria infrastructură de rețea și de a furniza servicii în bandă largă, beneficiind de construirea unei infrastructuri subvenționate. Prin urmare, operatorii în cauză vor primi un avantaj economic indirect prin accesul la servicii cu ridicata sau vor beneficia de prezența infrastructurii publice în circumstanțe care nu ar fi disponibile în condiții normale de piață, fără sprijin din partea statului.
- (72) **Utilizatori finali:** măsura are ca obiectiv furnizarea de servicii în bandă largă utilizatorilor comerciali. Prin urmare, întreprinderile din zonele vizate vor beneficia în cele din urmă de îmbunătățirea serviciilor.
- (73) Măsura de sprijinire a implementării unei rețele backhaul este selectivă prin natura sa, prin faptul că vizează întreprinderi care sunt active doar în anumite regiuni sau în anumite segmente ale pieței globale a serviciilor de comunicații electronice.

Denaturarea concurenței și efectul asupra comerțului

- (74) Piețele serviciilor de comunicații electronice (inclusiv piețele cu ridicata și piețele cu amănuntul de servicii în bandă largă) sunt deschise concurenței între operatorii și furnizorii de servicii, care, în general, desfășoară activități care fac obiectul schimburilor comerciale între statele membre. Prin faptul că favorizează anumiți operatori și furnizori de servicii, măsura notificată poate așadar denatura concurența și afecta schimburile comerciale dintre statele membre.
- (75) În plus, intervenția statului poate să modifice condițiile existente pe piață și prin faptul că un număr de întreprinderi ar putea alege în prezent să se aboneze la

serviciile prestate de furnizorii selectați, în locul posibilelor soluții alternative bazate pe principiile pieței.

- (76) Prin urmare, faptul că devin disponibile un serviciu în bandă largă îmbunătățit și o capacitate (cu ridicata) suplimentară poate denatura concurența și afecta schimburile comerciale dintre statele membre.

Concluzie

- (77) Întrucât s-a stabilit că măsura conferă un avantaj economic pentru operatorul cu ridicata al rețelei și operatorii de comunicații electronice prin utilizarea infrastructurii finanțate de stat din resurse publice care denaturează concurența și influențează schimburile comerciale între statele membre, Comisia concluzionează că măsura notificată constituie ajutor de stat în sensul articolul 107 alineatul (1) din TFUE, concluzie confirmată, de asemenea, de statul membru care a efectuat notificarea în cursul contactelor de notificare. În continuare, este necesar să se analizeze dacă măsura poate fi considerată compatibilă cu piața internă.

VI. EVALUAREA MĂSURII: COMPATIBILITATE

- (78) Comisia a evaluat compatibilitatea schemei de ajutor în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE și având în vedere *Orientările UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor în bandă largă*¹⁴. Orientările privind banda largă includ o interpretare detaliată a articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE în acest domeniu al legislației privind ajutoarele de stat.

- (79) Astfel cum se explică la punctul 33 din orientările privind banda largă, pentru a fi considerată compatibilă cu piața internă, fiecare măsură de ajutor trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile de mai jos:

(1) Contribuția la realizarea obiectivelor de interes comun

- (80) În strategia Europa 2020 din 3 martie 2010¹⁵, Comisia a definit inițiativa emblematică „O agendă digitală pentru Europa”, al cărei obiectiv „*este de a obține beneficii sociale și economice durabile, datorită unei piețe unice digitale, bazate pe internet rapid și ultrarapid și pe aplicații interoperabile, care să permită accesul tuturor la serviciile în bandă largă până în 2013, accesul tuturor la internet de viteză mult mai mare (30 Mbps sau mai mult) până în 2020 și abonarea a 50 % sau mai mult dintre gospodăriile europene la conexiuni internet de peste 100 Mbps.*”
- (81) În special, o intervenție bine orientată a statului în domeniul benzii largi poate facilita reducerea „*decalajului digital*”, care separă zonele sau regiunile unei țări în zone în care sunt oferite servicii în bandă largă accesibile și competitive și în zone în care astfel de servicii nu sunt disponibile. Prin extinderea acoperirii în bandă largă către zone nedeservite din România, măsura contribuie la realizarea unei mai mari coeziuni și, prin urmare, este în conformitate cu interesul comun.
- (82) De asemenea, în contextul crizei economice și financiare care afectează economiile europene, Comisia a recunoscut¹⁶ că investițiile în rețelele în bandă

¹⁴ JO C25, 26.1.2013, p. 1.

¹⁵ EUROPA 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă a incluziunii, COM(2010) 2020, pagina 12.

¹⁶ Consiliul European de la Bruxelles, 19/20 martie 2009 Concluziile Președinției.

largă pot fi considerate ca fiind „*investiții inteligente*” care pot furniza beneficii pe termen scurt (locuri de muncă) și avantaje pe termen lung (economice) pentru economiile statelor membre ale UE. Prin urmare, prin accelerarea implementării benzii largi, măsura este, de asemenea, în concordanță cu interesul european de a sprijini recuperarea rapidă a economiilor europene.

- (83) Prin proiectul notificat, autoritățile române intenționează să permită utilizarea rețelei publice pentru a reduce decalajul digital tradițional (de exemplu, în ceea ce privește banda largă de bază) oriunde este necesar. Este vorba, în special, despre „zonele albe” tradiționale în care nu există infrastructuri în bandă largă.
- (84) Prin extinderea acoperirii în bandă largă către zone în care operatorii privați nu au niciun interes comercial să investească în viitorul apropiat, autoritățile române urmăresc obiective veritabile de coeziune și dezvoltare economică, în conformitate cu agenda digitală.

(2) Absența livrării pe piață din cauza disfuncționalităților pieței sau a inegalităților semnificative

- (85) Astfel cum se indică în secțiunea IV din prezenta decizie (Descrierea măsurii), din cele 2 287 de localități rurale identificate inițial fără nicio infrastructură în bandă largă, au fost selectate 783 de localități, și anume, în zonele în care s-a considerat că realizarea rețelelor backhaul poate conduce la dezvoltarea de bucle locale pe o bază comercială. În plus, pentru localitățile selectate, consultările publice nu au dezvăluit niciun plan de investiții în viitorul apropiat având în vedere atractivitatea comercială scăzută pentru operatorii privați. Aceste elemente demonstrează absența livrării pe piață ca urmare a disfuncționalităților pieței și/sau a inegalităților semnificative în zonele de interes.

(3) Caracterul adecvat al ajutoarelor de stat ca instrument de politică

- (86) În situația în curs de evaluare, din cauza aspectelor economice ale rețelelor în bandă largă, dificultățile generate de lipsa aprovizionării rețelelor în bandă largă nu pot fi abordate în mod satisfăcător prin măsuri de stimulare a cererii sau intervenții de reglementare.
- (87) Măsurile orientate spre cerere care favorizează banda largă (cum ar fi cupoanele, scutirile de la plata impozitelor, măsuri de sensibilizare sau agregarea cererii) ar putea fi un instrument de intervenție publică. Cu toate acestea, astfel de măsuri ar fi insuficiente pentru a soluționa problemele sistemice ilustrate în ceea ce privește oferta în zonele rurale din România.
- (88) În pofida rolului crucial pe care îl joacă reglementarea în asigurarea concurenței și a ofertei pe piața de comunicații electronice, măsurile de reglementare impuse de ANCOM (obligații privind accesul și utilizarea anumitor elemente de rețea, transparență, nediscriminare și controlul prețurilor) nu au soluționat problemele legate de lipsa infrastructurii și a serviciilor în bandă largă în zonele vizate.
- (89) Fără o altă intervenție publică, reducerea „decalajului digital” între zonele rurale și cele urbane nu pare posibilă, ceea ce ar putea conduce la excluderea economică și socială a cetățenilor și a întreprinderilor locale.
- (90) De asemenea, măsura notificată a fost concepută în consultare cu ANCOM, care a emis un aviz favorabil privind concepția proiectului. Astfel cum se precizează în descrierea măsurii, ANCOM este consultată în ceea ce privește condițiile de acces, precum și pentru determinarea prețurilor de acces cu ridicata și soluționarea conflictelor între solicitanții de acces și operatorii de infrastructură.

- (91) În consecință, Comisia poate fi de acord că, fără o intervenție publică, evitarea apariției unui nou „*decalaj digital*” între diferitele zone ale țării nu pare posibilă, ceea ce ar putea conduce la excluderea economică a întreprinderilor locale. Prin urmare, în situația actuală, ajutorul de stat este un instrument corespunzător pentru a atinge obiectivele propuse.

(4) Existența unui efect stimulat

- (92) Astfel cum este prevăzut la punctul 45 din orientările privind banda largă, în ceea ce privește efectul de stimulare al măsurii, trebuie să se verifice dacă investiția în rețeaua în bandă largă ar fi fost efectuată în absența unui ajutor de stat. În conformitate cu rezultatele consultării publice și ale studiilor efectuate de autoritățile române, în zonele vizate nu ar avea loc nicio investiție în rețele în bandă largă fără finanțare publică, prin urmare, ajutorul produce o modificare în deciziile de investiții ale operatorilor. În plus, prin acordarea de acces la rețeaua publică pentru operatorii terți, măsura facilitează și încurajează investițiile în rețele „pe ultimul kilometru”. Prin urmare, ajutorul oferă un stimulent direct și adecvat pentru investiții pentru operatorul selectat și pentru beneficiarii terți.

(5) Ajutor limitat la minimumul necesar

- (93) Pentru a evalua caracterul proporțional al măsurii notificate, Comisia a evaluat, după cum urmează, mai multe condiții necesare pentru reducerea ajutorului de stat implicat și a posibilelor denaturări ale concurenței.

(6) Efecte negative limitate

- (94) Gradul de denaturare a concurenței a fost evaluat în continuare în ceea ce privește efectele asupra concurenților. Având în vedere concepția proiectului, este puțin probabil ca acesta să aibă un efect de evicțiune asupra posibilelor investiții viitoare ale operatorilor privați.

(7) Transparență

- (95) Astfel cum se explică mai jos, ajutorul va fi acordat în mod transparent și se va asigura că autoritățile publice, operatorii economici, publicul interesat și Comisia au acces ușor la toate actele relevante și informațiile pertinente cu privire la ajutor.

(8) Exercițiul comparativ global și condițiile de compatibilitate

- (96) Măsura Ro-NET a fost elaborată cu atenție pentru a se putea asigura că bilanțul total al efectelor măsurii este pozitiv.
- (97) Astfel cum s-a menționat mai sus, obiectivul proiectului este de a reduce decalajul digital și de a acorda acces la serviciile în bandă largă acolo unde acestea nu sunt disponibile în prezent, prin noi investiții semnificative în zone slab populate în care operatorii privați nu intenționează să investească în viitorul apropiat.
- (98) Prin urmare, în conformitate cu punctul 51 din orientările privind banda largă, o astfel de infrastructură deschisă aduce noi capacități semnificative pe piață, întrucât prevede condensarea nodurilor de distribuție, scurtarea „ultimului kilometru” către utilizatorii finali și permite concurența între operatorii care vor oferi accesul consumatorilor finali. Potrivit autorităților române, astfel cum a fost confirmat de analiza efectuată, proiectul va conduce la o creștere semnificativă a ratei de penetrare a serviciilor în bandă largă în zonele vizate. În consecință, astfel

de investiții asigură o „schimbare de nivel” în ceea ce privește disponibilitatea benzii largi în zonele vizate, în conformitate cu cerințele de la punctul 51 din orientările privind banda largă.

- (99) În plus, proiectul are ca obiectiv finanțarea unei rețele backhaul deschise pentru accesul tuturor operatorilor și tehnologiilor care, astfel cum s-a confirmat la punctul 81 din orientările privind banda largă, prezintă caracteristici în special favorabile concurenței.
- (100) Autoritățile române au conceput măsura astfel încât să reducă ajutorul de stat implicat și posibila denaturare a concurenței care rezultă din acesta. Astfel cum se precizează mai sus, proiectul va viza doar localități care au fost clasificate ca zone „albe” tradiționale.

„Zone albe” tradiționale

- (101) Astfel cum se explică în detaliu mai sus, zonele țintă includ 783 de localități în care nu există nicio infrastructură în bandă largă și este puțin probabil ca aceasta să fie dezvoltată în viitorul apropiat. Prin urmare, Comisia recunoaște că, prin acordarea de sprijin financiar pentru furnizarea de servicii în bandă largă în zonele în care banda largă nu este disponibilă în prezent, statele membre au ca obiectiv coeziunea și dezvoltarea economică reală, drept pentru care intervenția acestora poate fi în conformitate cu interesul comun, în cazul în care condițiile prevăzute la punctul 78 din orientările privind banda largă sunt respectate.

Celelalte condiții de proporționalitate ale orientărilor privind banda largă

- (102) **Cartografiere detaliată și analiza acoperirii, consultare publică:** autoritățile române au efectuat o analiză a actualei infrastructurii în bandă largă în vederea identificării zonelor în care este necesară intervenția statului. A fost organizată o consultare publică conform descrierii de mai sus. Toate părțile interesate au avut posibilitatea de a-și prezenta opiniile și a fost obținut avizul autorității de reglementare. Astfel cum au confirmat autoritățile române, niciun operator nu a prezentat obiecții cu privire la proiect. Astfel, autoritățile române se asigură că fondurile publice sunt utilizate numai în zonele în care ajutorul este necesar și limitează posibilitatea excluderii investițiilor private.
- (103) **Procedura de selecție competitivă:** pentru a reduce valoarea ajutorului în cauză, autoritățile române aplică o procedură de selecție în conformitate cu principiile de deschidere, concurență și transparență prevăzute de normele naționale și UE în materie de achiziții, pentru a selecta întreprinderile pentru construcția și gestionarea rețelelor. O astfel de procedură conduce la maximizarea efectul ajutorului acordat, reducând în același timp la minim orice avantaj potențial acordat operatorului selectat.
- (104) **Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic:** autoritățile române au elaborat procedura de selecție astfel încât să aleagă oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic dintre cele prezentate de operatori. Autoritățile au specificat în prealabil ponderea relativă pe care o acordă principalelor criterii alese pentru procedura de selecție. Sistemul este conceput astfel încât să garanteze că solicitantul cu cel mai mic quantum al ajutorului solicitat primește mai multe puncte în cadrul evaluării globale a ofertei, în conformitate cu dispozițiile din orientările privind banda largă și cu principiile din legislația privind achizițiile publice.

- (105) **Neutralitatea tehnologică:** autoritățile române au confirmat că nicio tehnologie nu va fi exclusă *a priori*. În consecință, serviciile oferite pe piața cu ridicata vor fi de așa natură încât să permită interconectarea la rețeaua subvenționată a oricărei tehnologii eventuale pe care operatorii doresc să o utilizeze pentru infrastructura proprie de acces.
- (106) **Folosirea infrastructurilor existente:** noua rețea va utiliza infrastructura existentă în măsura în care este posibil. Astfel, se va evita duplicarea inutilă și ineficientă a rețelelor existente, costurile totale de proiect fiind reduse la minim.
- (107) **Acces cu ridicata:** astfel cum s-a menționat mai sus, operatorii selectați vor oferi servicii cu ridicata și acces la rețelele subvenționate pentru alți operatori în mod deschis, transparent și nediscriminatoriu timp de cel puțin șapte ani. Obligațiile de acces vor fi monitorizate de ANCOM (autoritatea națională de reglementare din România).
- (108) **Prețurile de acces cu ridicata:** mecanismul de stabilire a unei valori de referință pentru prețuri va fi inclus în documentația de licitație. Conform descrierii de mai sus și în conformitate cu dispoziția din orientările privind banda largă, prețul pentru accesul cu ridicata se va baza pe prețurile deja stabilite de ANCOM pentru serviciile reglementate similare și, în lipsa unor astfel de tarife cu ridicata reglementate, pe prețurile cu ridicata medii din zone mai competitive ale țării.
- (109) **Monitorizare și mecanisme de recuperare pentru evitarea supracompensării:** proiectul va fi examinat în mod regulat, iar mecanismele de monitorizare puse în aplicare vor garanta că, în cazul în care beneficiarul nu respectă normele, autoritățile care acordă ajutorul vor fi în măsură să recupereze ajutorul acordat. Prin stabilirea unui mecanism de recuperare, autoritățile române se asigură că beneficiarii ajutorului nu beneficiază de supracompensare și vor reduce *ex post* și retroactiv cuantumul ajutorului care a fost considerat inițial necesar.
- (110) **Transparență:** astfel cum s-a descris mai sus, autoritățile române au confirmat că vor publica pe un site web central informații relevante cu privire la măsura în cauză. De asemenea, beneficiarii ajutoarelor vor fi obligați să furnizeze terților care au acest drept accesul complet și nediscriminatoriu la informații pe infrastructura proprie (inclusiv, *inter alia*, conducte, subrepartitoare stradale și fibră) utilizate în cadrul măsurii.

Concluzie

- (111) Comisia concluzionează că măsura notificată îndeplinește criteriile de compatibilitate prevăzute în orientările privind banda largă, prin urmare, ajutorul implicat în măsura notificată este compatibil cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

VII. DECIZIE

Prin urmare, pe baza evaluării de mai sus, Comisia a decis să considere măsura „Proiectul Ro-NET” compatibilă cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

Autorităților române li se reamintește faptul că, în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE, au obligația să informeze Comisia despre orice plan de extindere sau de modificare a măsurii.

În cazul în care prezenta scrisoare conține informații confidențiale care nu trebuie divulgate unor părți terțe, vă rugăm să informați Comisia în termen de cincisprezece zile

lucrătoare de la data primirii. În cazul în care Comisia nu primește o cerere motivată în termenul stabilit, se va considera că sunteți de acord cu divulgarea către terți și cu publicarea textului integral al scrisorii în limba autentică pe site-ul internet: <http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Cererea dumneavoastră trebuie trimisă prin e-mail criptat la adresa stateaidgreffe@ec.europa.eu sau, alternativ, prin scrisoare recomandată sau prin fax la:

European Commission
Directorate-General for Competition
For the attention of the State Aid Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Fax: +32 2 29 61242

Cu deosebită considerație,

Pentru Comisie

Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte